

SCENARIUSZ V

Powiat 8-80 (Powiat dla każdego)

SILNA WSPÓŁPRACA I DIALOG SPOŁECZNY,

POWIAT DLA WSZYSTKICH,

INTELIGENTNE ROZWIĄZANIA W SŁUŻBIE MIESZKAŃCOM,

USTABILIZOWANA SYTUACJA BIZNESU,

MODA NA MAŁE I MIKROFIRMY,

KATALOG POTRZEB LOKALNYCH,

ZINTEGROWANE ŚRODKI TRANSPORTU,

TECHNOLOGIA DLA KULTURY I ROZRYWKI,

PRZESTRZEŃ PRZYJAZNA MIESZKAŃCOM,

MŁODE RODZINY W POWIECIE,

WSPÓLNE DZIAŁANIA MIESZKAŃCÓW.

Powiat turecki kilkanaście lat temu stanął przed wyzwaniem rewizji swojej dotychczasowej strategii działania. Podjął się świadomego wejścia na ścieżkę silnej współpracy i dialogu społecznego i rozmawiał z mieszkańcami o ich potrzebach i oczekiwaniach. Dostrzeżona została potrzeba korekty w pewnych zakresach swojej aktywności względem mieszkańców. Przyczyniły się do tego

głosy o tym, że czują się oni zaniedbani przez administrację lokalną szczebla powiatowego i gminnego, że oczekują większej uwagi w realizacji ich potrzeb, zamiast wcześniejszych priorytetowych działań wyłącznie wobec przedsiębiorców. Nawet mimo tego, że nie była to rzeczywistość „zero-jedynkowa”, to wielu mieszkańców czuło się pomijanych i zaniedbanych, przez co narastało ogólne niezadowolenie z życia w powiecie.

Dziś powiat i gminy wchodzące w jego skład prowadzą stały dialog z mieszkańcami, sięgając jednocześnie po sprawdzone metody podnoszenia jakości życia w mieście i okolicach. Bowiem to właśnie na jakość życia i wspierającą technologię postawiono jako dominujące czynniki rozwoju.

DEMOGRAFIA

Sytuacja początkowo wydawała się dość ryzykowna w zakresie demografii. W obliczu zagrożenia starzeniem się społeczeństwa i odpływu młodych ludzi z powiatu, bardziej racjonalne wydawałoby się zadbanie w pierwszej kolejności o grupę młodych mieszkańców, tak, aby zapewnić sobie kapitał społeczny do budowania lokalnej gospodarki, jednak zasady miasta/regionu „dla wszystkich” opartego o metodę „8-80” zakładają, że jeśli przestrzeń i warunki rozwoju są stworzone dla mieszkańców zarówno w wieku 8 lat jak i 80 lat, to każdy inny mieszkaniec będzie czuł się w takim mieście i regionie dobrze.

Cały powiat w pierwszej chwili wydaje się być narażony na sytuację kryzysową pod względem proporcji poszczególnych grup wiekowych. Widać odpływ młodych zaraz po zakończeniu szkoły średniej, ale też relatywnie duży poziom powrotów po zdobyciu kilku lat doświadczenia zawodowego czy wyższego wykształcenia. Dzieje się tak, gdyż powiat stał się na tyle atrakcyjny do zamieszkania, a także dlatego, że zbudował dobre metody informowania i komunikacji z tymi, którzy wyjechali, żeby im powiedzieć „wyjedźcie, poznajcie świat, nauczcie się cennych rzeczy, bo nie boimy się, że nie wrócicie”.

SMART CITY/REGION

Pierwszym obszarem, w którym nowe technologie i inteligentne rozwiązania oparte o współuczestnictwo mieszkańców w procesach znalazły swoje zastosowanie, jest utrzymanie kontaktu z obecnymi, byłymi i przyszłymi

mieszkańcami powiatu. Poczucie stałej opieki i skrócenie dystansu między mieszkańcami a administracją, dało wiele dobrego w powiecie, ocieplił się klimat relacji międzyludzkich i w pewnych obszarach wzrosło wzajemne zaufanie.

Zasady *smart city/region* wzbogacające powiat 8-80 oznaczają też zadbanie o to, żeby postęp cyfrowy nikogo nie wykluczał. W związku z tym kompetencji cyfrowych uczy się już najmłodszych, przedszkola są pierwszym poligonem doświadczalnym budowania relacji między technologią a człowiekiem, oraz seniorów naucza się umiejętności korzystania z tych technologii, których do tej pory nie mieli okazji doświadczyć.

Technologia obecna jest też także w szkołach, gdzie zawitała jako jedna z pierwszych już lata temu. Młodzi wciąż uczą się na nowych sprzętach i rozwijają swoje umiejętności na bardzo wysoki poziom.

Inteligentne rozwiązania trafiły też do administracji. Instytucje i urzędy postawiły bardzo mocno na podniesienie kompetencji cyfrowych urzędników, dzięki czemu ci są w stanie sprawnie komunikować się z różnymi interesariuszami i z pozostałymi jednostkami w powiecie i poza nim. Dzięki temu mogą być na bieżąco z tym co się dzieje na świecie i są w stanie wchodzić w różne projekty międzynarodowe i budować współpracę na wysokim, europejskim poziomie.

PRACA

Biznes skorzystał w pełni ze współpracy z administracją, budowanej przez wcześniejsze lata. Wsparcie w zrozumieniu, dostępie i wprowadzeniu nowych technologii na hale produkcyjne sprawił, że dziś nie potrzebują oni dalszych zachęt – wypracowali własne, nowe mechanizmy rozwoju, dużo bardziej zaawansowane niż te oferowane przez dotychczasowych partnerów lokalnych. Wątek robotyzacji i autonomizacji produkcji na tyle jest dziś zaawansowany, że lokalna produkcja uznana jest za ustabilizowaną. Podobna sytuacja panuje na rynku zatrudnienia w branży technologicznej. Zapotrzebowanie na kadrę zarządzającą nie jest już takie duże, rynek wydaje się być wystarczająco nasycony, jest wystarczająca liczba dobrych menadżerów i osób zarządzających produkcją, generowane są skutecznie nowe szanse rozwoju poszczególnych zakładów pracy.

Porównując strukturę gospodarczą regionu w 2033 roku powiatu tureckiego z historyczną, można zauważyć, że już tylko w nieznacznym, śladowym stopniu, przypomina ona o węglowej przeszłości. Rynek mocno się zdywersyfikował i uniezależnił. Powstały, rozwinęły się różne branże, które pozwalają się utrzymać lokalnym przedsiębiorcom.

Wykształciła się natomiast moda lokalna na małe i mikrofirmy. Mieszkańcy, skupieni na wysokiej jakości życia, docenili spokój życia w małych miejscowościach, stawiają więc na swoje małe aktywności gospodarcze, także w dużej mierze oparte o nowoczesne technologie (działają przede wszystkim w zakresie świadczenia usług cyfrowych, czy prowadzenia handlu internetowego e-commerce). Dają im one nie tylko poczucie stabilizacji i bezpieczeństwa, ale ułatwiają budowanie relacji sąsiedzkich i zacieśnianie więzów, często dużo bardziej satysfakcjonujące niż pogoń za karierą znaną sprzed lat.

JAKOŚĆ ŻYCIA

Jeszcze kilka lat temu trudno było uwierzyć, że możliwe jest osiągnięcie tak dużych efektów podnoszenia jakości życia przez tak krótki czas i stosunkowo małe i niedrogie działania. Pierwszym krokiem było oczywiście wsłuchanie się w potrzeby mieszkańców, na podstawie którego stworzono katalog potrzeb lokalnych. Następnie, we współpracy z samymi zainteresowanymi i organizacjami pozarządowymi ustalono priorytetyzację działań i podzielono zadania między poszczególnych aktorów zmian. A dotyczyły one różnych aspektów funkcjonowania powiatu, od przestrzeni, poprawy dostępności i poruszania się po okolicy, zieleni, przestrzeni publicznych, przez kulturę, budowanie relacji, do wydarzeń i miejsc sprzyjających rozrywce i wypoczynkowi. Te zagadnienia bowiem okazały się być, obok pracy, zagadnieniami, które pomagają cieszyć się spokojnym życiem.

Nie zapomniano także o włączeniu technologii w tym zakresie. Stworzono lub zaimplementowano wiele gotowych rozwiązań, wspierających systemy miejskie i regionalne, od monitorowania ruchu kołowego, zdrowia mieszkańców, inteligentnego oświetlenia, czy rozwiązań wspierających efektywność świadczenia usług komunalnych.

KOMUNIKACJA I TRANSPORT

Najpilniejszym działaniem wskazanym przez mieszkańców była poprawa sytuacji transportu publicznego w powiecie. Przez lata była to dla nich duża bolączka. Uszyto system na miarę potrzeb, postawiono na zintegrowanie różnych środków transportu, sprawdzonych w innych miastach i regionach. Postawiono na autobusy, system rowerowy, ale co wyjątkowe dla zasady 8-80, na równi potraktowano też pieszych. Tak więc poza budową linii autobusowych i punktów przesiadkowych, systemu roweru powiatowego (na wzór rowerów miejskich), dużo energii włożono w wyeliminowanie barier architektonicznych, gładką nawierzchnię chodników i ścieżek rowerowych, bezkolizyjne skrzyżowania i wygodę pieszych. Uspokojony transport kołowy poprawił znacząco bezpieczeństwo mieszkańców, doceniających także lepsze warunki środowiska naturalnego i powietrza.

KULTURA I ROZRYWKA

W powiecie, w którym stawia się na jakość życia, rozrywka, czas wolny i kultura to jeden z kluczowych elementów budowania, i umacniania społeczeństwa i relacji, które między jego członkami zachodzą.

W związku z tym, że większość mieszkańców jest dość dobrze zakorzeniona lokalnie, nie czują oni dużej potrzeby w wyjeżdżaniu poza granicę powiatu, żeby realizować te potrzeby. Co więcej jednostki gminne i powiatowe nauczyły się dostarczać mieszkańcom bardzo dużo, dobrej jakości usług z tego zakresu. Zapraszani są wykonawcy i artyści, pokazywane są wystawy, organizowane spotkania autorskie i prelekcje (a to wszystko nie tylko w formie „żywych” gości, ale także z użyciem nowoczesnych technologii ułatwiających dostęp do kultury i rozrywki). To wszystko sprawia, że wzrasta też popyt na sięganie po kulturę wysoką na poziomie powiatu. Oferta jest jednocześnie dość mocno zdwywersyfikowana, więc tak naprawdę każdy jest w stanie znaleźć coś dla siebie. Nie ma już sytuacji, w której jedyną atrakcją w ciągu roku kulturalnego są dożynki i dni poszczególnych gmin.

PRZESTRZEŃ DO ŻYCIA I WARUNKI MIESZKANIOWE

Na przestrzeni ostatnich lat najbardziej zmieniła się w powiecie przestrzeń. Tym razem nie potraktowano jej wyłącznie jako element estetyki, ale jako podstawę wysokiej jakości życia. Postawiono przede wszystkim na jej funkcjonalność i na to, żeby mogła towarzyszyć mieszkańcom w realizacji ich działań, rozrywki, zainteresowań, czy zwykłego spędzania czasu. Zlikwidowano bariery architektoniczne, stworzono gładkie nawierzchnie i miejsca do siedzenia i odpoczynku, ale przede wszystkim postawiono na wiele przestrzeni zielonych, skwerów, parków, z małymi stawami i fontannami. Do typowych przestrzeni wspólnych dołączono jeszcze ogrody warzywno-owocowe dostępne dla wszystkich, a uprawiane przez mieszkańców. Po pewnym czasie nauczono się żyć nowym, spokojniejszym trybem, ciesząc się z małych przyjemności.

Stworzenie takich warunków miało na celu inny, wyjątkowo ważny cel – dobroczynnie oddziaływanie na zdrowie fizyczne i psychiczne mieszkańców. I widać tego efekty. Zrelaksowani, niespieszni mieszkańcy cierpią na mniej dolegliwości niż jeszcze kilka lat temu. Dziś w powiecie tureckim żyje się powoli i radośnie, bo sam powiat dostarcza wielu małych pozytywnych i zaskakujących bodźców w przestrzeni, które poprawiają nastrój.

MŁODZI W POWIECIE

Mimo tego, że polityka powiatowa nieszczególnie faworyzuje młodych w strukturze społeczności lokalnej, to ich sytuacja jest wyjątkowo dobra. O ile większość młodych po skończeniu szkoły średniej wyjeżdża kontynuować naukę w dużym mieście, to znaczna ich część wraca. Nauczani spokojnego, cichego, niespiesznego życia nie czują się dobrze w większych miastach. Zakładają rodziny i wracają do powiatu tureckiego, który jako powiat dla 8 latków, jest dobrym miejscem do wychowania dzieci. Jako też, że jest to powiat dla 80-latków, to wygodnie żyje się też rodzicom i dziadkom młodych rodzin – wróciła do łask międzypokoleniowość relacji, niekoniecznie pod jednym dachem, ale w na tyle małej odległości, że pokolenia są w stanie sobie pomagać w codziennym życiu.

Młodzi nie obawiają się też o swoją karierę zawodową. Wyposażeni w dobre wykształcenie, umiejętności technologiczne i możliwości samorozwoju oferowane im na etapie edukacji pozwoliły wykształcić w nich wystarczające kompetencje przedsiębiorcze. Wielu z nich zakłada własne, nieduże biznesy lokalne.

Nie funkcjonują żadne szczególne zachęty i przywileje dla młodych, bo zwyczajnie nie muszą. Przyszła moda na taki styl życia i jest to wystarczającą zachętą do tego, żeby mieszkać w powiecie.

WSPÓŁPRACA

Współpraca i dobre relacje społeczne skonsolidowały wszystkich i nadały im nowy pęd do działania i rozwoju. Mieszkańcy nie mają dużych powodów do narzekań, nie mają też dużych oczekiwań względem administracji lokalnej. Dostrzeżone starania w poprawie jakości życia ustabilizowały lokalną atmosferę. Doceniane są wspólne działania, aktywność obywatelska i społeczna, proste rzeczy, jak wspólna opieka nad ogrodami, zbudowane są wewnątrz grup dobre relacje, nienastawione na szczególną konkurencję. To przynosi po prostu czyste, ludzkie codzienne przyjemności.

Wszelkie działania i inwestycje, są równie zdrowe i racjonalne, jak sami mieszkańcy. Nie ma już dłużej potrzeby budowania zbyt dużo, za zbyt wiele środków, przeskalowane i nieekonomiczne, tylko po to żeby być lepszym od innych. Lokalnie docenia się dopasowanie do potrzeb i tworzenie na miarę. Sami mieszkańcy mówią o tym, czego im potrzeba. Jako, że dialog jest dobrze prowadzony to słucha się tych głosów i przez lata zbudowano sytuację, w której mieszkańcy są na pierwszym miejscu.